

PREUS DE SUSCRIPCIO

Provincies un mes.	0'25 Ptas.
Estranjé un any	6'00 "
Número corrent.	0'05 cents
No retornám ets originals.	

Direcció y Redacció: Arabi 6-pral.
Buzón: Kiosko, A. Cabrices.—Cort.

Directó: ES MASCLE ROS

Anuncis a n'es «FOCH Y FUM»

(Per setmanes y amb variació)

Plana entera (prosa o vers).	100 Ptas.
id. mitja	60 >
id. quarta part.	35 >
Versos de 10 retxes. «dècima»	2 >
id. 5 id. «quintilla»	1 >

Amb prosa CINCH centims per paraula.

(Tirada: 4000 exemplars)

Setmanari bilingüe inimich de ses penes y amich d'es bon humó

Es Tribunal Supremo ha fallat definitivament es procés "Verga-Mascle Ros,"

Es populá y humoristich escritó **Jordi Martí Rosselló (a) Es Mascle Ros**, es condemnat a **3 anys, 6 mesos y 21 dies** de desterro a **100** kilometros de Palma, multa de **1.000** pessetes y pago de costes.
La setmana qui vé, si Deu heu vol y María, (com diuen es néos,) hen parlarém.

Las elecciones

Quando el pueblo sea libre, triunfará la razón. Mientras el pueblo sea esclavo y sumiso esté al caciquismo, triunfará la hipocresía.

Antes de las elecciones oíamos vociferar a un pueblo entero, protestando de los gobernantes actuales a quienes hacen cómplices de la imperante miseria y del continuo malestar del morador isleño; oíamos por doquier el descontento y hacíamos presumir que este pueblo, sacrificado, uniríase llegado el momento de la lucha electoral, para con su voto en contra, herir de muerte a los autores del desequilibrio Nacional; pero Mallorca deja demostrado los escasos grados de cultura que posee y lo muy dominada que está por la plaga caciquista que arrasa cuanto a su paso encuentra. El triunfo de las derechas en Mallorca representá la victoria de las izquierdas, es sin duda la futura Revolución del mañana, pues que si el domingo pasado los incultos electores dejáronse llevar del cabestro a las urnas por el cacique del distrito, estos mismos son los que se echarán a la calle cuando vean nuevamente reproducida la tragedia anna de; el trigo acaparado, las subsistencias por las nubes, la escasez de trabajo por doquier y los jornales disminuidos. Si no quisieron derrotar el régimen actual con el voto, por temor a las iras y la venganza de D. Fulano, no tardarán en derrumbarlo obligados per el hambre, y, si hoy no les cae la cara de vergüenza a los mismos que ayer se indignaban ante la inutilidad de nuestros representantes en Madrid, puede que mañana se sonrojen, se arrepientan, lloren la sangre derramada en plena calle por sus hijos, padres, hermanos y demás; sangre que hubieran podido evitar, esgrimiendo por arma el voto, único instrumento con el cual hubiéramos cambiado de régimen, excusándonos los funestos dias de luto que se avecinan.

JORGE MARTÍ ROSSELLÓ.

¿Y debes que no ta provava?

Na Juanayna devallá d'es poble y es posá per criada a ca D. Melsión. En Camilo, un soldat aragonés, prest la v enamora y no eren pocas ses forestarades que amollava na Juanayna a devant ses moltes promeses d'en Camilo.

Tant s'estimaven, que si na Juanayna avensava cap velló de sa Plassa, es vespre ja l'entregava a n'es seu soldat perque sa comprás betúm, xigarros y anás a jugá a burro.

En Camilo que era mes tremendo que un canonje, no sa torbá a fersé dueño total de na Juanayna amb la cual anava diariament a n'es cine, (y ella pagava) a fe bauxes a Can Perantoni, (pagant na Juanayna) a menjá caragols a Bons Ayres (de lo que avensava sa criada) y en fiñ, hasta es vespres que en Camilo obtenia permis per dormi fora d'es corté, anaven a passá s'anit a sa Fonda d'el Perú y ella pagava s'hospedatje.

En Camilo que havia promés casarsé amé ella, prengué sa llecenci, agafá vapor y a caseua falta jent.

¡Pobre Juanayna! De resultes de ses viçites nocturnes, la pobre no es trovava bé y efectivamente escrigué

a caseua diguent que a Ciutat no li provava, y amb vista d'axó, s'hompere li enviá dobbés y una carta diguentli que hey anás inmediatamente cregut de que ets aires de ia Vila la posarien forta y grassa y l'aná a esperar a s'estació d'es tren, però cuant sa figurava trobá sa seua fia feta un esqueleto, no pogué menos d'exclama vejentli tan aumentada:

—Que ets d'embustera fiona.
Que estaves magre hem pensava.
¿Deves que no ta provava
y et presentes tant grassona?

En Camilo n'era es causant.

CAP VERJO.

LLOSETA (1)

¡Poble que t'has demostrat rebelde amb sa porquería y contra sa burguesía com un héroe t'has portat! Si t'haguesen imitat tots es pobles mallorquins, d'asquerosos y pillins España quedava neta. ¡Visca es poble de Lloseta y es progresius Llosetins!

D'INCA

Aquesta setmana nostros Administradós Municipals han fet vaga no celebrant sa reglamentari sessió; si be preocupats los tengueram en sa preparació de ses eleccions per Diputats a Corts: Segóns de públich sa diu tod arreglat estava pero sa venguda d'el S.º Cirer Sumandi apoderat d'es candidat Republicá, tirá de moment per terra tots los treballs realisads per nostros prohombres polítichs.—MALHAYA, MALHAYA—LA SUERTE PERRA—MALHAYA.

A penas arribat, sa va notar animasió per les Societads Justicia y PROGRESO de sabaters y picapedrés los cuals cuidaren de sa orientasió per acudí a sa lucha electoral y mentres axó subseia, nostros polítichs intentaven fer desistí a n'el S.º Cirer de les sevas pretensions propasantli amigable componenda a lo cual sa va negar rotundamente.

Inca en masa regoneix es hran triunfo alcansat per una dotzena de EX-PRESIDARIOS y sa generalidad Inquera comenta es resultat que poden tenir ses próximas eleccions de Concejals.

¡Arriba! y no desmayeu, cultivau vostro unió y no vos escolteu romansos.

Vos felicita, Es Barbó Inquero.

¡Visca sa martingala caciquista!

A la fi dimecres día 28 de Maitx tengué lloch sa extraordinaria junta que tant desitjaven es esquerráns Iberios, pero sa actual junta Directiva ni corta ni pere-

(1) FOCH Y FUM felicita es reduit poble de Lloseta, únich a Mallorca que ha conseguit derrotá es Diputats de la dreta, treguent triufants es de l'esquerra.

¡He aquí la pureza del sufragio!

zosa, reclutá jovenéa per asistí a sa votació y treurerle llarga.

Jo que conech a fondo sa Sociedad Iberia y es socios que la componen, fins dimecres no ma vatj doná conta de que fossen tants ets amichs meus que hey están afiliats; perque ¡sabeu que ni vatj veure de caractes nous! ¡Hasta D. Geroni Massanet (a) Manitas es socio de «La Iberia!»

Ja que D. Geroni he citat, y ja que es éll el gran combatiente del caciquismo, amb nom d'ets esquerráns dech haverli de fé constá que es de l'esquerra amb sa seua protesta sa demostren combatents d'es caciquisma y per lo tant fan un acte CIVICH y es que per personalisma defensaren ses immoralidades comprovades d'es de la dreta, per mes Quijadistas que sien, sa portaren CINICAMENT, vulga no vulga es CIVICH D. Geroni.

Francament, es de l'esquerra varen essé derrotats p'es de la dreta però ¿qui los derrotá? ¿Varen essé es que estaven enterats de ses disidencies d'es dos bandos? No. Qui los derrotá foren ets ignorants (y no s'ofengui D. Geroni) ets ignorants que ignoraven sa veritat de lo subsehit, ja que si sa votació s'haguera feta exclusivament entre es socios veteranos que formaven sa Sociedad Iberia cuant nasqué es batifondo y no amb sa pellada de socios novells reclutats a tal fi, si s'actual Junta Directiva no hagués dimitit d'empegahida, amb rahó sobrada sa majoría de vots esquerráns los hagueren trets a cosses a n'es cul a defora.

Hem estats vensuts p'es caciquisma. Ells queden a n'es nou local pero ¿com queden? Enrevoltats de quatre novells que deixarán sa Sociedad al olvido, ja que no poren estimaríe tant com aquells que l'han vista neix y sinó, el tiempo doy por testigo.

ES MASCLE ROS.

¡Aviat! ¡Aviat!

Sa publicara un tom de couplets de «FOCH Y FUM» mescliats amb «Branca» y «Eseaufó» tot lo mes calent que ha escrit fins avuy **Es Mascle Ros**. Constará de **32** páginas y es seu preu será **Un real**.

Ja vos avisarém en posarlós amb venta.

ESTELLICONS

De Llubi

Per aquí tenim un pajés qui sa fá contas que tothom está obligat a creure ses seves mentides y casualment ni ha molts qui no creuen ses seves veritats. S'altre dia va aná a Lluch en sa seva familia per súplicas de sa seva sogra y dona per veure si sa conduiria per camí de bon espós.

Arribat a sa plassa de Lluch sa pasetjava amb unes cuantes fulanes y los pagava cafés y copes si en volien y tenia sa dona abandonada per allá y un qui tengué compasió d'ella la recoigué y li doná hospitalidad per pasá s'anit y desde aquest día s'está mermulant y xerrant d'aquesta familia y si no s'esmende amb aquesta llissó, será precis anomená noms y armas.

Un qui está derrerá sa roca.

Es cine preferit

Cine com «La Protetora» ni n'heu vist ni n'esperéu pues ja cosa encantadora que a tot mortal enamora sinó anauhi y heu veuréu.

CINE

CINE

LA FORTUNA

Si heu de fé reparacions a màquines de cosí o de fe càlsa, anauhi ja que heu fa amb condicions que vos costa pòchs vellóns y vos aprofitarèu ja que no vos queixerèu sinó ja ferèu sa prova. Comprau sa màquina nova es consej agrahirèu.

Sindicato 116

Sindicato 116

Desde Nantes (Franse)

Amb so número 72 d'es setmanari «Villa de Andraig» heya un article titulat «¿Como se firma un tratado de paz?» Y parlant supòs d'es soldats francesos han esent «Polles» ¿Mos podria expressá s'autó d'aquell article que vol di sa tal paraula? Nòltros no hem pogut trobá el significat seu, perque no vol di pelles ni pels, pues si sa refereix a n'es soldats, havia de di «Poilus.» Fatj sa present reflexió, perque aquests desberats son molt frecuent a demunt tal setmanari; no es que sia profesó de francés, som un menestral de S'Arracó, que no m'agrada sa rigan d'ets Andritxols.

P'en Bielet de Capdepera

¡Ateluya! Na Margalida ja ha tret en Bielet de penes, evitant un atentat, una beguda de sulfumant, es penjarsé a un àbre, es tirarsé a la má... Vaje Bielet, no ta queixis de sa teua futura costella que per tu suspira, delira, respira y tot lo que acaba amb ira com es are botifarra. A veure Bielet si procures queda bé amb na Catalina, a veure si fas feina y li dones de tant amb quant cualca madritxo a fi d'engolosirle y que no ta deixi per un altre.

Ay Bielet quant ta vetj amb so cap a dins s'aleta, mes valdría ta maréta ta das baños de sefretx. Y tu hermosa Margalida mira be es teu xifladot que quant va amb tu per la Vila du mes moc que un endiot.

Remolacha.

Merendero Bons Ayres

Si vos voléu deverti, acompanyats o totsols tots es dies anauhi ben segús de trobari molt ben feis es caragols.

Bons Ayres

Bons Ayres

Telegrama urgente

17-5-919, 9 mañana.

Aparición de Santa Viscorra en ermita Bellver milagros magníficos..... (intérpretes) Ratonos confesionario «SANTS DE LLOBA NEGRE» escolans y nines correspondientes sustos a granel.

Un catalinero espiador.

Glosada Artanenca

¡Fradins! voléu está bé? anau p'es Cós sercant sa fosca que es pasetja una llagosta de cap a cap de carré y veurèu si es de primera sa llagosta que vos dich que li vatj desé un pich es traus de sa marinera. S'hien va per mala corrent y es tan grossa sa quimera que jo mols de pichs amb ella he ballat es «Ven y Ven».

Sa mare pretén de llesta y la deixa presumi jo m'es seguit anari y hem fet molt grossa sa festa. Ella es ximple per sa rota y per la Vila també varios pichs fé veni bé que jo anás a toca còca. ¿Ta recordes Catalina quant anavam a vetlá que surtiam a sa fosca perque jo pogués....?

Vaje idó passéu molt bé y fins un altre vegada y procura que ta mare te posi brilla de sé

Siurell.

NOTA: Aniran eleccions y Tómbola d'es nostros Frases. Teniu paciència si voléu.

Glosada de Santañ

Ale pubils amb marrotes no vos arrufeu sa baña. Anau devés Sa Llivaña a veure aquellas atlotes que no les voleu amb costes ni hasta amb escarabotels perque ellas duen anels gruixats com rudes de carro, llueixen pulsera y áro que tot son bones alhacas de material reforçat pero encara no han llevat a n'es seu veyet ses varcas sa partida de monarcas, (yulia dí ancas grosses) y tenen unes camotes molt mes gruixades que churros d'aquels que hen menja tot macho, volen un seño ricacho que les tregui d'ets apuros. Mira aquestes jovenetes que volen homos granats amb mostatxos refilats que tengan moltes pesetes. Preniu aquests jovenetes que tenen sa baña forta ja que aquests pobres veyets de pronta la tenen.... morta. Atlotes de Sa Llivaña de capets buits

no heu de fé. Sent fies de jornalé si amb un veyet vos fan fé, creismé; sou dignes d'aplané perque un vey mals trastos fé.

Gloses Pontdinqueres

Jo conech na Margalida que moltes de.... Iglesias vá. ¿No sabéu que s'altre día Madó Mercedes tupá? Mes no pegá totasola sinó que un veñi indecent a sa fia, de valent canallament la massola. També amb sa brega hey estava una madona de fets la cual molt s'aprofitava tirantli a n'es eap es tests. No hey faltá na Magdalena sa dona d'en Pau Firetes pegant també mansballetes de lo que sa diu ma plena. Cops de puñy y bufatades, una campañia campal y un desastre colosal era estant embolicades.

Y aquellas lluciferes creis de que s'aprofitaren pero com les afinaren ballarán ses peteneras.

Un frescales.

¡Hey! ¿Qui sa llempia?

Qui vulga aná ben llempiat que sa doni per entés ja que es llempiado afamat en Bortomeu Enseñar aprop d'es Café Francés.

Es Coix

Es Coix

De Binisalem

Per aquí tenim dos ilusionats; es primé que es en Jaume s'esperdañé el cual volia esé metje y si heu hagués fet com heu fa amb ses esperdeñes sols haguera arribat a moxiné de L'Hospital, está enganant sa clientela, sa que sa desenganará d'ell y heurá de fé esquinsá ses esperdeñes a sa seña xiflada atlota.

Después tenim D. Toni Soliveta botarate sabaté, que blasona de Tenorio y amb sa darrera carabasa que li donaren crech que podrá menjá llegum per espay de nou mesos.

Son dos binisalamés tant doyuts, com caparruts, tant ignorants, com aixuts tant virolles, com grollés.

Gloses de Son Sardina (Retrasades)

Hasta per sa Rectoria s'hien anaren a corná amb intent de demaná indicis de sa novia per veure si es casaría demá o pasademá.

Bon vespre Seno Rectó, avuy venim de vetlada per sebre si ella es casada y si s'ha de casá o no que sa jent va alborotada. P'es poble de Son Sardina ja están tocant es reclám y obrint es pulmóns cornám per na Rosa Esporlarina. Deu mos conserv sa salud, dobbés y sa pesterada, cornada y altre cornada es peix arriba qui put, are ella no ha volgut o es éll que l'ha abandonada, sa comedi s'ha acabada y que ha estat no s'ha sabut.

Miquel Tous.

Tothóm heu diu

Qui vulga un menjá exquisit y lo que es diu oportú que acudescas a n'El Perá tant de día com d'anit allá hey menjará bon frit y lo que li vengue a bé supuesto que heya un cuiné fané y molt intelijent que creismé que a toi moment atropella y heu sap fé.

Ponda Perú

Juan Sanso

En Dad de Son Español

Noltros no haviem cregut may que li haguessen dad, pero desde que enviá es bis a ca sa vahinada, si dit bis era fet p'es seu motlo, demostrat queda que cualca cosa li han passat perque ¡sabeu que heu era de llarg, gruixat y pudorífich! Semblava un bras de jitano o bé una cama curta de mul, fort, tant fort, que per reforçada que un tenga sa dentadura, crech que no seria posible entrarli y si no heu creu éll (ja que es especialista amb sa materia) que sa fasse un barrám mecánich, que confeccioni un altre bis com aquell y que el roegui, pues segurament quant el tenga a sa boca, si el miren d'enfora, pareixerá que fuma un puro de L'Havana.

¿Y altre cosa no tenies Jordiet mes que aquest present per fé a n'es vahinat?

¡Bon re-de-que-te carapel! ¡Si que tens un bon ds d'oro! ¿Que ti ha donat algun moro per s'agujero de escape?

Un que ni dona ni pren.

(Continuará)

Un com éll no hen trobaréu

En Tomeu Gay es pintó de sa Piassa Sant Antoni com es es que heu fa milló y trebaya superió fa mes feina que un dimoni.

PINTO

PINTO

Bilis

Disapte passat, dins la sacristia de Sant Miquel, dos entes que tenen mes notas que un mestre de música y mes faltas que un estudiant vago, sa devertiren martirisant!!! ses figuras de FOCH Y FUM, fent alulea y burla de aquest setmanari, y d'es canallas que l'escriuen (textual.)

¿Que faria aqueixa gent si cada setmana los tra-guesen ses braguetas en es sol? Perque ells son aixi, cuant mes los pegan, mes callan; son o sa mostran humils (hipócritas) en sos que los cantan ses veritats, y valents amb aquells que los van cul-cul y los fan reverencia. Aixó ja fa molt de temps que no s'hauria de consenti, pero no hi ha mes remey; mentres hi haje burros hi haurá colcadós.

Ja fa mes de dos anys que una jove de Felanitx está privada de entrá a la parroquia; y tot per causa de que un capellá, segóns porém lletji en «El Obrero Balear» de 27 de jané de 1917, havia olvidat el sisé manament de la Lley de Deu, y es aquell que va moure aquella gran alarma un vespre, en es carré de General Barceló, ahont una virtuosa señora el ma trobá a mi hombre arrufadet com un poll d'errera es llit de sa sirventa, enrevenat... de fret el pobret y havia dit misa aquell día; y havia confesat mes de dues beates aquell día y a pesá de está en gracia de Deu corria mes que un lladre perque no l'agatassen ¡pobrets!! ¡siempre perseguits!!

Ja mos deya en Revenjoli que d'els ungit's d'el Señor, no ni anomenariam ni un que hagués comés es peccat d'impuresa; jo també heu creuré, pero pos en dupte que d'els que han ungit's desde que el Señor los deixá per imposibles en trobasem un de pur, ni per necessari, a menos que fos impotent. També conta sa confraria en cualque Nicolauet. ¿No es veritat entes de sa fetxoria y de sa alulea? Poreu está segús que D. Rigoberto vos premiará s'acte amb alguna prebenda de aquellas que donan bastant per manteni dues nebotas y viatja en Reservado. Tot vos sia enhorabona.

Trebay per aquest estiu

Tenen plens es mestradós a sa gran tenda Estarellas, de sabatetas d'aquellas de lo que es diu superios. ¡Correu! ¡Aprofitauvos! are que sa moda ha entrada ja que es feina reforsada d'ultima moda y hermosa, tan ben feta y tan lujosa que per tots es admirada.

Colón 68

Colón 68

Ses eleccions d'Alaró

Be hen feren de potadetas (y no parl p'es Tort, hen dich p'es magre d'Alcudi qui remanava ets homos just xotets de cordeta a votá y es jovent de s'ideal avansat protestava tal atropell y aquest fulano prometé que era bo de fé treurerlos un uy y a n'es Gallet li va di.—Tu que ets tant pincho, es bo de fé tayarté una cama) ¡no mates mas! ¡Que heu ets de valent Andreu! tots es que has morts encara corren.

Alerta Andreu que de sa teua pell no hen fassen una chimbomba.

Carta per correu d'Inca

Seño Directó de FOCH Y FUM:

Molt Señor nostro: Li agrairém demanij informes a n'es Barbó d'es cuento de sa RATETA o ratoli, es qui va motivá s'alarmas a altas horas de sa nit nostro vesindari; acudí sa BENEMERITA, Serenos y nit nostre espectadó que electós votaren diumenje.

Acompañám es document qui relata lo subseit des qui vosté podrá fersé cárrec y noltros en nostras firmas responém de sa seva veracidad.

De ser posible, li agrairém també li doni publicidad y mani feinas a tres fiels servidos seus.

J. M., J. P. y P. J.

NOTA DE REDACCIÓN: En so fi de que es Barbó puga diri la seva, donám publicidad a sa carta y es cuento mos queda en cartera.

Endevinaya setmanal

S'homo quant va a pasetja entre ses comes heu té y si vos ho arramba bé es cul vos fa remaná.

Sa solució la setmana qui vé.